

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมทางเมืองของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาขอเสนอสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การศึกษา
2. วิธีดำเนินการศึกษา
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการศึกษา
5. อภิปรายผลการศึกษา
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกโดยภาพรวมและรายด้าน

2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

วิธีดำเนินการศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษา แบ่งออกได้ตามลำดับดังนี้ คือ

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน
อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกได้ตามลำดับดังนี้ คือ

2.1 ประชากร หมายถึง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้มี
สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัด
มหาสารคาม จำนวนทั้งสิ้น 4,273 คน (สำนักงานทะเบียนอำเภอโกสุมพิสัย. 2552 : 1)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้มีสิทธิ
ออกเสียงเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัด
มหาสารคาม จำนวน 365 คนโดยขนาดกลุ่มตัวอย่างได้มาจากสูตร ทาโร่ ยามาเน่ (ยูทพงษ์
กัลยวรรณ. 2543 : 73)

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหาร
ส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม มีประเด็นหลัก 4 ด้านประกอบด้วย
Verba และคณะ (วิทยา บุญยะเวชชีวิน. 2543 : 11)

3.1 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

3.2 ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

3.3 ด้านการรวมกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและการเมืองท้องถิ่น

3.4 ด้านการติดตาม ตรวจสอบ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

4. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3
ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็น
แบบสอบถามรายการ (Check Lists) จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลในการวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นแบบสอบถามแบบของลิเคิร์ต มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาทั้งหมด 365 ชุด โดยนำมาจัดหมวดหมู่และบันทึกคะแนนแต่ละข้อแต่ละคนในแบบรหัส นำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยการสรุปประเด็นหาความหมาย และแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอด้วยการพรรณนาความ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ปรากฏผลการศึกษา ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษา พบว่า ประชาชนที่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 51 - 60 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น และประกอบอาชีพเกษตรกร ได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนเป็นจำนวนมาก

2. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการศึกษา พบว่า

2.1 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.26 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการติดตามการตรวจสอบ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการรวมกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและการเมืองท้องถิ่น ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า

2.1.1 ด้านการติดตามการตรวจสอบ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.37 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 8 ข้อ

2.1.2 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.24 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ

2.1.3 ด้านการรวมกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและ การเมืองท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.23 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

2.1.4 ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.22 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ

2.2 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ พบว่า

2.2.1 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนเพศหญิง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน

ด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน อาชีพอื่นๆ คือ นักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะเรียงลำดับความถี่สูงสุดไปหาคำสุดท้าย แยกในแต่ละด้านดังนี้ คือ

3.1 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ควรให้มีการจัดอบรมความรู้ให้กับประชาชนเกี่ยวกับกฎหมายการเลือกตั้งประชาชน และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกด้าน

3.2 ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง พบว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง และควรมีการจัดเวทีปราศรัยให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

3.3 ด้านการรวมกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและการเมืองท้องถิ่น พบว่า ควรให้มีการสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อต่อรองทางการเมือง ควรมีช่องทางการร้องเรียนเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และควรหามาตรการแก้ไขปัญหาคารซื้อสิทธิขายเสียงให้มากกว่านี้

3.4 ด้านการติดตามตรวจสอบ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ควรมีการรายงานผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบการทำงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกโดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย

จากมากไปน้อย คือ ด้านการติดตามการตรวจสอบ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการรวมกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและ การเมืองท้องถิ่น และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในระยะเวลาไม่นานนัก การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ ในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาด้านสาธารณสุขโลก ความเป็นอยู่ของประชาชน ยังไม่เป็นรูปธรรมเท่าใดนัก ซึ่งประชาชนยังไม่เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารท้องถิ่น ที่เข้ามาเป็นตัวแทนในการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชน จึงยังไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเช่น อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จึงทำให้ผลการศึกษา การมีส่วนร่วมทางเมืองของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเช่น อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะเห็นว่า ประชาชนมีส่วนร่วมด้านการติดตามการตรวจสอบ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้เห็นว่า ประชาชนมีความสนใจในการตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะการเสนอปัญหาต่อสมาชิกสภา อบต. เมื่อได้รับความเดือดร้อน ในด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จะเห็นได้ว่า ประชาชนมีการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่เสมอ การเข้าร่วมอบรมให้ความรู้ในเรื่องการ ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเสมอ และประชาชนร่วมแก้ไขปัญหาในการจัดการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง ในด้านการรวมกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและ การเมืองท้องถิ่น จะเห็นได้ว่า ประชาชนมีความต้องการให้มีการปราศรัยของผู้รับเลือกตั้งเพื่อแสดงวิสัยทัศน์ แต่จากการศึกษาทำให้ทราบว่าประชาชนไม่ได้ตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารจากนโยบายเท่าใดนัก และในด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนั้น จะเห็นได้ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการหาเสียงที่ทุจริต

2. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเช่น อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะว่า

2.1 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างก็มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองในระดับปานกลางเช่นกัน ทำให้ทราบว่าในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องเพศ ทุกเพศต่างมีสิทธิเท่า

เทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง โดยเฉพาะในเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

2.2 จำแนกตามอายุ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า อายุ 18-30 ปี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จะเห็นได้ว่าเป็นช่วงอายุที่มีความสนใจในด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่มาก มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมือง อายุ 31-40 ปี เป็นช่วงอายุที่มุ่งหารายได้ จึงมีบทบาททางการเมืองค่อนข้างน้อย อายุ 41-50 ปี เป็นช่วงอายุที่ถือได้ว่ามีความสนใจในกิจกรรมทางการเมืองมาก เพราะค่อนข้างจะมีประสบการณ์มาก อายุ 51-60 ปี ถือได้เป็นช่วงอายุที่จะเป็นที่ปรึกษาทางการเมืองได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิเป็นที่ยอมรับ อายุ 61 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่จะไม่เข้ามามีบทบาททางการเมืองมากนัก จะเข้าร่วมเฉพาะในส่วนของการเลือกตั้งเท่านั้น

2.3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับประถมศึกษา จะมีความเข้าใจในส่วนของกิจกรรมการเลือกตั้งไม่มากนัก โดยเฉพาะในเรื่องบทบาทหน้าที่ ในกลุ่มของระดับมัธยมศึกษาหรืออนุปริญญา จะรับรู้ในส่วนของกิจกรรมทางการเมืองค่อนข้างมาก เพราะจะมีความรู้ ความสนใจในกิจกรรมการเลือกตั้ง ส่วนในระดับปริญญาตรี จะมีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมทางการเมืองมาก มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการการพัฒนาท้องถิ่น และมีบทบาททางการเมืองมาก

2.4 จำแนกตามอาชีพ พบว่า ในกลุ่มของอาชีพผู้ใช้แรงงาน ทั้งในส่วน ของอาชีพเกษตรกรและรับจ้าง รวมถึงอาชีพค้าขาย ต่างก็มุ่งจะแสวงหารายได้ จึงมีบทบาททางการเมืองค่อนข้างน้อย ซึ่งอาชีพรับราชการ ค่อนข้างจะมีเวลาในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง รวมถึงแสดงบทบาทในทางการเมือง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาท้องถิ่นค่อนข้างมาก

3. ผลการศึกษา ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย คือ

3.1 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดอบรมความรู้ให้กับประชาชนเกี่ยวกับกฎหมายการเลือกตั้งประชาชน และเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกด้าน

3.2 ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง และมีการจัดเวทีปราศรัยให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

3.3 ด้านการรวมกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและการเมืองท้องถิ่น พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อต่อรองทางการเมืองควรมีช่องทางาร้องเรียนเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และหามาตรการแก้ไขปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียง

3.4 ด้านการติดตามตรวจสอบ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการรายงานผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

กล่าวโดยสรุปแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้น ตามกฎหมาย ถือได้ว่าเป็นหน่วยงานราชการที่เกิดขึ้นใหม่ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการส่งเสริม สนับสนุน โดยการมุ่งที่จะให้มีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนถึงบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งถือได้ว่าจะเป็นรากฐานของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะต้องมีการส่งเสริม สนับสนุน ในเรื่องของประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

ในการศึกษา การมีส่วนร่วมทางเมืองของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้ข้อมูลเสนอแนะบางประการ อันอาจจะเป็นประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลดังนี้

1.1 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน จัดให้มีการจัดอบรมความรู้ให้กับประชาชนเกี่ยวกับกฎหมายการเลือกตั้งประชาชน เพื่อให้ประชาชนรู้จักสิทธิหน้าที่ ตามระบอบประชาธิปไตย รวมถึงการหาวิธีการส่งเสริมให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง

1.2 ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน จัดให้มีการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง และมีการจัดเวทีปราศรัยให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การรณรงค์หาเสียงที่สุจริต ไม่มีการซื้อสิทธิหาเสียง

1.3 ด้านการรวมกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและการเมืองท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน จัดให้มีการสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อต่อรองทางการเมือง มีช่องทางการร้องเรียนเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และหามาตรการแก้ไขปัญหาคือซื้อสิทธิ์ขายเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมบทบาททางการเมืองให้กับประชาชน และการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเลือกตั้งผู้แทนจากนโยบายของผู้สมัคร

1.4 ด้านการติดตามตรวจสอบ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน จัดให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงให้มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึง และนำปัญหาจากประชาชนที่ได้เสนอมาหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในคราวต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภายในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY